

USTAWA

z dnia .....2009 r.

o zmianie ustawy o usługach detektywistycznych

Art. 1. W ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 12, poz. 110, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Detektyw jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych, zebranych w toku wykonywanych przez niego czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1, bez zgody osób, których dane dotyczą, w zakresie sprawy prowadzonej przez przedsiębiorcę posiadającego wpis do rejestru, wyłącznie w czasie prowadzenia tej sprawy.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Detektyw ma obowiązek przekazać zatrudniającemu przedsiębiorcy przetwarzane dane osobowe, zebrane w toku wykonywania czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1, bezpośrednio po zaprzestaniu prowadzenia sprawy lub na jego polecenie:

- 1) przekazać innemu detektywowi, wyznaczonemu przez przedsiębiorcę do współdziałania albo do przejęcia czynności dla dalszej realizacji usługi,
- 2) lub w przypadku braku takiej dyspozycji:
  - a) przekazać zleceniodawcy, albo
  - b) zniszczyć te dane w przypadku rezygnacji zleceniodawcy z ich odbioru lub nieodebrania ich w wyznaczonym terminie.”,

c) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Wykonując polecenie, o którym mowa w ust. 3, detektyw sporządza notatkę, którą dołącza się do księgi realizacji umowy. Notatka powinna zawierać:

- 1) rodzaj wykonanej czynności i sposób jej wykonania,
- 2) datę jej wykonania,
- 3) podpis osoby, której przekazał dane osobowe lub przedsiębiorcy w obecności którego nastąpiło ich zniszczenie.”;

2) w art. 16 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) dane osobowe przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną oraz pełnomocnika w przypadku jego ustanowienia, a w przypadku przedsiębiorcy nie będącego osobą fizyczną – członków organu zarządzającego przedsiębiorcy, prokurentów i pełnomocników ustanowionych do kierowania wnioskowaną działalnością. Dane osobowe obejmują: imię i nazwisko, datę urodzenia, adres zamieszkania, numer licencji.”;

3) w art. 25a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przedsiębiorca ma obowiązek zniszczyć przetwarzane dane osobowe, zebrane w toku wykonywania działalności, najpóźniej bezpośrednio po wykreśleniu z rejestru.”;

---

1) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 238, poz. 2021, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 121, poz. 1265 i Nr 173, poz. 1808 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1112.

4) w art. 27 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Organ, o którym mowa w ust. 1, może upoważnić do przeprowadzenia kontroli działalności gospodarczej w zakresie usług detektywistycznych Komendanta Głównego Policji oraz komendantów wojewódzkich Policji.”;

5) w art. 29:

a) w ust. 1:

- uchyla się pkt 7,

- pkt 8 i 9 otrzymują brzmienie:

„8) posiada pozytywną opinię komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania, sporządzoną na podstawie aktualnie posiadanych informacji przez Policję albo – w przypadku obywatela innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym – przez organ odpowiedniego szczebla i kompetencji tych państw, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania,

9) posiada zdolność psychiczną do wykonywania czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1, stwierdzoną orzeczeniem lekarskim.”,

- dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) zdała egzamin na licencję detektywa, zwany dalej „egzaminem,” przed właściwą komisją egzaminacyjną albo uzyskała w trybie przepisów ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej decyzję w sprawie uznania kwalifikacji w zawodzie detektywa.”,

b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 4 – 6 i 10, potwierdzają odpowiednio: pisemne oświadczenie osoby ubiegającej się o wydanie licencji oraz zaświadczenie o niekaralności, zaświadczenie o zdaniu egzaminu albo decyzja o uznaniu kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w sprawie uznania kwalifikacji w zawodzie detektywa. Dokumenty te osoba ubiegająca się o wydanie licencji jest obowiązana złożyć wraz z wnioskiem o wydanie licencji.

3. Licencję wydaje się osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1.”;

6) art. 30 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 30.** 1. Komendant Główny Policji przeprowadza egzamin nie rzadziej niż raz na kwartał.

2. Informację o terminie i miejscu egzaminu zamieszcza się, na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Komendanta Głównego Policji oraz na stronach podmiotowych komend wojewódzkich Policji, na 2 miesiące przed planowanym terminem egzaminu.

3. W celu przeprowadzenia egzaminu Komendant Główny Policji powołuje komisję egzaminacyjną, zwaną dalej „komisją”, składającą się z 6 osób wyróżniających się wiedzą z zakresu problematyki objętej egzaminem.

4. W skład komisji wchodzi po jednym przedstawicielu:

1) ministra właściwego do spraw wewnętrznych;

2) Komendanta Głównego Policji;

3) Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie;

4) Prokuratora Apelacyjnego w Warszawie;

5) środowiska naukowego reprezentującego jedną z dziedzin wiedzy, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 34

ust. 2 ustawy, wyznaczonym przez władze uczelni lub innych ośrodków naukowych;

- 6) organizacji zawodowych zrzeszających detektywów, wybranym z listy reprezentantów sporządzonej przez te organizacje.”;

7) po art. 30 dodaje się art. 30a – 30c w brzmieniu:

„**Art. 30a.** W celu przygotowania pytań i zadań praktycznych na egzamin, Komendant Główny Policji powołuje, przed planowanym egzaminem zespół, w skład którego wchodzi 3 przedstawiciele szkoły Policji posiadających wiedzę z zakresu problematyki objętej egzaminem, zwany dalej „zespołem”.

Art. 30b. Komendant Główny Policji zapewnia obsługę biurową komisji oraz zespołu.

Art. 30c. 1. Członkom komisji oraz członkom zespołu przysługuje wynagrodzenie oraz zwrot kosztów przejazdu na zasadach określonych w przepisach dotyczących należności przysługujących pracownikom zatrudnionym w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

2. Wysokość wynagrodzenia członka komisji za każdy egzamin nie może przekraczać 50 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej z ostatniego kwartału poprzedniego roku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

3. Wysokość wynagrodzenia członka zespołu za opracowany zestaw pytań i zadań praktycznych na każdy egzamin nie może przekraczać 25 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej z ostatniego kwartału poprzedniego roku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.”;

8) art. 31 – 33 otrzymują brzmienie:

„**Art. 31.** 1. Osoba ubiegająca się o przystąpienie do egzaminu składa do Komendanta Głównego Policji pisemny wniosek, najpóźniej 30 dni przed terminem rozpoczęcia egzaminu.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, załącza się dowód opłaty egzaminacyjnej w wysokości 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej z ostatniego kwartału poprzedniego roku ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

3. Jeżeli wniosek, o którym mowa w ust. 1, został złożony po upływie wyznaczonego terminu lub nie została wniesiona opłata, o której mowa w ust.2, wniosek pozostawia się bez rozpoznania, o czym zawiadamia się wnioskodawcę.

4. Opłata, o której mowa w ust. 2, stanowi dochód budżetu państwa.

Art. 32. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi w drodze rozporządzenia, podmiot uprawniony do pobierania opłaty, tryb wnoszenia opłaty, o której mowa w art. 31 ust. 2, oraz przypadki jej zwrotu, a także wysokość wynagrodzenia członków komisji i członków zespołu, mając na uwadze funkcje pełnione przez członków komisji i czas trwania egzaminu oraz nakład pracy związany z przygotowaniem pytań i zadań przez członków zespołu.

Art. 33. Egzamin obejmuje zagadnienia z zakresu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, przepisów ustrojowych, organizacji i funkcjonowania organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz ochrony danych osobowych, ochrony informacji niejawnych, a także z zakresu prawa cywilnego i karnego (materialnego i procesowego), kryminalistyki, kryminologii i przepisów regulujących zasady wykonywania działalności gospodarczej w zakresie usług detektywistycznych.”;

9) po art. 33 dodaje się art. 33a – 33c w brzmieniu:

„**Art. 33a.** 1. Egzamin składa się z części pisemnej i ustnej oraz jest przeprowadzany w języku polskim.

2. Warunkiem dopuszczenia do części ustnej jest zdanie z wynikiem pozytywnym części pisemnej egzaminu.

Art. 33b. Zakończenie egzaminu z wynikiem pozytywnym potwierdza zaświadczenie wystawione przez przewodniczącego komisji.

Art. 33c. Osoba, która z ważnych, odpowiednio udokumentowanych, przyczyn losowych nie mogła przystąpić do egzaminu w wyznaczonym dla niej terminie, może przystąpić do egzaminu w kolejnym wyznaczonym terminie egzaminu.”;

10) art. 34 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 34.** 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres tematów egzaminacyjnych;
- 2) tryb wyznaczania członków komisji i członków zespołu;
- 3) tryb i sposób pracy komisji;
- 4) tryb pracy zespołu oraz sposób opracowania i przekazania Komendantowi Głównemu Policji pytań i zadań praktycznych na egzamin;
- 5) szczegółową organizację egzaminu, w tym sposób oceniania i określenie czasu trwania egzaminu;
- 6) sposób przeprowadzania i dokumentowania egzaminu;
- 7) wzory dokumentów egzaminacyjnych.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, należy uwzględnić w szczególności podstawowe bloki tematyczne z zakresu znajomości dziedzin, o których mowa w art. 33, oraz zapewnić odpowiednie zabezpieczenie pytań i zadań przed nieuprawnionym ich ujawnieniem i terminowe ich przekazanie Komendantowi Głównemu Policji, mając na uwadze zapewnienie prawidłowego, terminowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu przy zachowaniu bezstronności pracy komisji.”;

11) w art. 42 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, należy uwzględnić okoliczność, aby wyniki badań odzwierciedlały stan zdrowia psychicznego osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz kwalifikacje lekarzy odpowiednio do rodzaju badań, a także okoliczność, że stawki opłat, o których mowa w ust. 1 pkt 5, powinny zapewniać zwrot kosztów przeprowadzonych badań.”;

12) art. 43 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 43.** Koszty związane z przeprowadzeniem badań, potwierdzających zdolność psychiczną do wykonywania czynności detektywa ponosi osoba poddająca się badaniu.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt nowelizacji ustawy o usługach detektywistycznych ma na celu przede wszystkim zasadniczą zmianę przepisów dotyczących egzaminów na licencje detektywa.

W **art. 8** w ust. 1 wprowadza się poprawkę zastępując „zezwolenie na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie usług detektywistycznych” – „wpisem do rejestru.” Ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1808) zmieniono ustawę o usługach detektywistycznych wprowadzając w miejsce zezwoleń wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie usług detektywistycznych (art. 41 ww. ustawy). Zmiana brzmienia tego przepisu ma na celu dostosowanie do nowej terminologii.

Zmiana ust. 3 polega na doprecyzowaniu postępowania detektywa ze zgromadzonymi w toku postępowania danymi osobowymi.

W dodanym ust. 5 nakłada się na detektywa obowiązek sporządzenia notatki z czynności czy to zniszczenia danych osobowych, czy przekazania ich osobom, o których mowa w ust. 3.

Przepis określa co notatka powinna zawierać oraz nakazuje dołączenie jej do księgi realizacji umowy. Wprowadzenie tego przepisu z jednej strony – zabezpieczy detektywa przed ewentualnymi oskarżeniami o niezgodne z prawem wykorzystywanie zgromadzonych materiałów (np. ich rozpowszechnianiem bez wiedzy i zgody osób zainteresowanych), a z drugiej strony – przepis ten umożliwi organom kontrolnym sprawdzenie prawidłowości postępowania detektywa z danymi osobowymi.

W **art. 16** znowelizowano w ust.1 pkt 4 określając jakie treści obejmują „dane osobowe”(przedsiębiorcy - osoby fizycznej, pełnomocnika, członków zarządu, prokurentów), zapewniając w ten sposób zgodność z ustawą o ochronie danych osobowych.

W **art. 25a**, w ust. 3 frazę „po zaprzestaniu korzystania z zezwolenia...” zastępuje się zapisem: „po wykreśleniu z rejestru.” Ma to na celu dostosowanie do nowej terminologii, (analogicznie jak w art. 8 ust. 1), powstałej w wyniku zmiany ustawy wprowadzającej w miejsce zezwolenia na wykonywanie działalności detektywistycznej – rejestr działalności regulowanej w zakresie usług detektywistycznych.

W **art. 27** traktującym o organach uprawnionych do kontroli przedsiębiorcy wykonującego usługi detektywistyczne, w ust. 2 zamiast „innego organu państwowego wyspecjalizowanego w kontroli danego rodzaju działalności” proponuje się wpisać: Komendanta Głównego Policji oraz komendantów wojewódzkich Policji”. Zmiana ta sankcjonuje faktyczny stan i jest czytelna dla przedsiębiorcy kto może go kontrolować oprócz organu prowadzącego rejestr.

W **rozdziale dotyczącym wymagań kwalifikacyjnych detektywów – w art. 29** proponuje się uchylenie w ust. 1 pkt 7. Aktualne brzmienie przepisu ogranicza krąg osób – w stosunku do których można stosować tę przesłankę - wyłącznie do osób wymienionych w tym przepisie, bez możliwości zastosowania tej przesłanki do innych grup zawodowych. Ponadto chodzi o rzeczywistą możliwość egzekwowania tego warunku, w szczególności jeżeli chodzi o obywateli innych krajów członkowskich UE lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy EOG.

Informacje na temat ewentualnego zwolnienia dyscyplinarnego możliwe będą do uzyskania w ramach opinii, o której mowa w pkt 8.

W pkt 9 proponuje się ograniczyć wymagania zdrowotne osób ubiegających się o licencje detektywa wyłącznie do zdolności psychicznej do wykonywania zawodu.

Zawód detektywa nie jest związany ze szczególnymi wymaganiami w zakresie zdrowia fizycznego. Detektyw z racji wykonywanych obowiązków nie musi wykonywać ciężkiej pracy fizycznej. Należy natomiast położyć szczególny nacisk na stan zdrowia psychicznego osoby ubiegającej się licencję detektywa i osoby wykonującej zawód detektywa uprawdopodobniający, że detektyw nie będzie nadużywał przyznanych uprawnień.

Pozostawienie wymogu odpowiedniego zdrowia fizycznego może zamknąć drogę do wykonywania tego zawodu dla osób, posiadających bogate doświadczenie, ale mających orzeczoną grupę inwalidzką z powodu jakiejś dysfunkcji fizycznej.

Do przesłanek uprawniających do ubiegania się o licencję dodaje się w pkt 10 zaświadczenie o zdaniu egzaminu bądź decyzję o uznaniu kwalifikacji w zawodzie detektywa.

W ust. 3 doprecyzowuje się przepisy, na podstawie których może nastąpić uznanie kwalifikacji zawodowych, eliminując dowolność interpretacji. Uznanie kwalifikacji może nastąpić wyłącznie na podstawie przepisów ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Przepisy dotyczące egzaminu na licencję detektywa (art. 30-34) – ulegają istotnej modyfikacji.

Po pierwsze – proponuje się oddzielenie procedury przeprowadzania egzaminu od procedury postępowania administracyjnego związanej z wydawaniem licencji detektywa. Całość postępowania administracyjnego w zakresie wydawania licencji pozostaje w gestii KWP/KSP, podczas gdy procedura organizacji przeprowadzenia egzaminu będzie w kompetencji Komendanta Głównego Policji.

Po drugie – proponuje się przeprowadzanie przez Komendanta Głównego Policji centralnego egzaminu dla osób ubiegających się o licencję detektywa, w miejsce dotychczasowych egzaminów organizowanych przez komendanta Stołecznego i komendantów wojewódzkich Policji. Obecnie procedura egzaminacyjna jest przez obywateli postrzegana jako część postępowania administracyjnego związanego z wydawaniem licencji, a w związku z tym negatywny wynik egzaminu jest traktowany jako podstawa do złożenia odwołania od decyzji w sprawie wydawania licencji detektywa.

Zmiana organizacji egzaminów, poza oszczędnościami finansowymi związanymi z organizowaniem egzaminów w 16 komendach wojewódzkich Policji i w komendzie stołecznej Policji, niekiedy dla jednego lub dwóch kandydatów, przyczyni się do zwiększenia przejrzystości postępowania administracyjnego w zakresie wydawania licencji.

Po trzecie – proponuje się zmiany w składzie komisji egzaminacyjnej, zmniejszając jej skład do 6 osób, w tym wprowadza się przedstawiciela organizacji zawodowych zrzeszających detektywów.

Po czwarte – ogranicza się, w stosunku do obecnego, zakres tematów obowiązujących na egzaminie. Wyłącza się wiktymologię i psychologię sądową, a włącza się przepisy regulujące zasady wykonywania działalności gospodarczej w zakresie usług detektywistycznych. Ograniczenie zakresu przedmiotowego egzaminu było przedmiotem konsultacji z organizacjami zrzeszającymi detektywów. Wskazywały one wielokrotnie na zbyt szeroki zakres tematyki egzaminacyjnej. Również Komenda Główna Policji i przedstawiciele środowisk naukowych uczestniczący w komisjach egzaminacyjnych na licencje detektywa poparły proponowane w projekcie zmiany.

Złożenie egzaminu z wynikiem pozytywnym potwierdza zaświadczenie wystawiane przez przewodniczącego komisji (**dodany art. 33b**). Zaświadczenie to będzie jednym z dokumentów wymaganych w postępowaniu o wydanie licencji, składanym we właściwej komendzie wojewódzkiej Policji.

Po piąte – uważa się za zasadne, aby do egzaminu na licencję detektywa przystępowali wszyscy kandydaci w pełnym zakresie tematycznym bez zaliczania (czy zwalniania) osobom z niektórych grup zawodowych części tematów. Obecnie takie preferencje dla niektórych osób wynikają z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 listopada 2002 r. w sprawie egzaminów dla osób ubiegających się o wydanie licencji detektywa (Dz. U. Nr 186, poz. 1559, z późn. zm.) i wymagają dokonywania przez komisję egzaminacyjną interpretacji zakresu zwolnień, bowiem programy szkół oficerskich resortu spraw wewnętrznych i czas nauki w różnych okresach są niejednorodne. Dotyczy to również studiów prawniczych. Obecny stan prawny budził od początku obowiązywania ustawy

kontrowersje i krytyczne opinie o szczególnym uprzywilejowywaniu funkcjonariuszy resortu spraw wewnętrznych. Do korzystania z preferencji na egzaminie dążą inne grupy zawodowe. Ze względu na to, że wykonywanie zawodu detektywa jest trudne i wymagające w szczególności dużego doświadczenia zawodowego i „życiowego” – zdanie egzaminu przed centralną komisją egzaminacyjną powołaną przez Komendanta Głównego Policji powinno być potwierdzeniem wiedzy nabytej czy to w wyniku ukończenia przedmiotowej szkoły czy posiadanego doświadczenia wynikającego z uprawiania określonego zawodu.

Usługi detektywistyczne przez obywateli są postrzegane jako działania quasi policyjne, wprawdzie działania detektywów nie zawsze wiążą się, jak w przypadku działań policyjnych, z obszarem gdzie nastąpiło naruszenie prawa, ale w znacznej mierze dotyczą intymnych sfer życia klientów i działań w obszarze gospodarczo-bussinesowym. Działalność ta również m.in. i z tych względów powinna być wykonywana profesjonalnie, a to zapewnić mogą detektywi mający odpowiednie kwalifikacje.

Dla osób, które mają doświadczenie zawodowe albo profilowane wykształcenie – egzamin będzie niewątpliwie łatwiejszy.

Egzamin będzie odbywał się nie rzadziej niż raz na kwartał (art. 30), a nie jak obecnie raz na 6 miesięcy. Ponadto egzamin centralny wyklucza rejonizację (właściwość miejsca zameldowania kandydata) i zapewni transparentność.

Przygotowywaniem pytań i zadań praktycznych na egzamin będzie zajmował się 3 osobowy zespół powoływany przez Komendanta Głównego Policji (**art. 30a**).

W **art.30c** zawiera regulacje wysokości wynagrodzeń członków komisji egzaminacyjnej i zespołu.

W **art. 31** określono m.in. wysokość opłaty za egzamin stanowiącej dochód budżetu państwa. Natomiast szczegółowe rozwiązania dotyczące opłat i wynagrodzeń za egzamin będą uregulowane w rozporządzeniu (**art.32**).

Egzamin na licencję detektywa będzie przeprowadzany w formie pisemnej i ustnej (**art. 33a i art. 33b**). Do egzaminu ustnego można przystąpić po pozytywnym zdaniu egzaminu pisemnego.

Szczegółowy zakres tematów egzaminacyjnych, tryb wyznaczania członków komisji i członków zespołu, sposób i tryb pracy komisji, tryb pracy zespołu, szczegółową organizację egzaminu, w tym sposób oceniania zdających i określanie czasu trwania egzaminu, sposób dokumentowania egzaminu oraz wzory dokumentów egzaminacyjnych, przy uwzględnieniu odpowiedniego zabezpieczenia pytań egzaminacyjnych i zadań praktycznych przed ich nieujawnionym dostępem określi rozporządzenie (**art. 34**).

Proponuje się, w **art. 2 projektu ustawy**, 3 miesięczne *vacatio legis* mając na względzie niezbędny czas dla Komendanta Głównego Policji m.in. do powołania zespołu i przygotowanie przez niego pytań i zadań egzaminacyjnych. Czas ten jest także konieczny do wydania zmienionych aktów wykonawczych, o których mowa w art. 32, 34 i 42 ust. 2.

Projekt nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt ustawy

Regulacja oddziałuje na przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie usług detektywistycznych, na osoby ubiegające się o licencję detektywa oraz członków komisji egzaminacyjnych, w tym w szczególności Komendanta Głównego Policji – wskazanego jako organ przeprowadzający egzamin na licencję detektywa.

2. Konsultacje społeczne

Projekt został przekazany do zaopiniowania przez: Polską Izbę Ochrony Osób i Mienia, Polski Związek Pracodawców Ochrona, Stowarzyszenie Detektywów Polskich oraz Polskie Stowarzyszenie Licencjonowanych Detektywów, które do treści przedłożonego do opiniowania projektu zmiany ustawy wniosły nieliczne uwagi, poza opinią Stowarzyszenia Detektywów Polskich generalnie krytykującą obowiązującą ustawę i w związku z tym wyrażającą niezadowolenie z niewielkich zmian przedstawionych w projekcie.

Projektowane **zmiany dotyczące organizacji, formy i trybu egzaminowania na licencję detektywa** spotkały się z aprobatą.

Pozytywną opinię dla projektowanych zmian przedstawił w szczególności Polski Związek Pracodawców Ochrona, wskazując, iż w projekcie znalazły się m.in. propozycje zgłaszane przez ww. Związek, tj. uwzględnienie w tematyce egzaminów przepisów regulujących zasady wykonywania działalności gospodarczej w zakresie usług detektywistycznych, włączenie do składu komisji egzaminacyjnej przedstawiciela organizacji zawodowych zrzeszających detektywów, ograniczenie wymagań zdrowotnych kandydata na detektywa wyłącznie do zdolności psychicznej. Związek zasygnalizował jednocześnie, iż ustanowiona opłata za egzamin wydaje się zbyt wysoka.

W swoich opiniach ww. podmioty przedstawiły dodatkowe propozycje wykraczające poza zakres zmian zawartych w projekcie, które nie zostały uwzględnione w projekcie, a dotyczyły:

- 1) udostępnienia danych z baz prowadzonych m.in. przez Policję, urzędy skarbowe i inne organy i instytucje;
- 2) nałożenia na instytucje rządowe i samorządowe **obowiązku** udzielania informacji detektywom, z wyjątkiem stanowiących tajemnicę zastrzeżoną przepisami prawa,
- 3) potrzeby ustanowienia instytucji „asystenta detektywa” przybieranego przez detektywa do wykonywania tzw. technicznych czynności przy wykonywaniu przez detektywa czynności detektywistycznych.

W trakcie prac nad projektem rozważano uwzględnienie propozycji wskazanej w pkt 3, ale nie udało się - także przy włączeniu ww. podmiotów społecznych do prac - określić zakresu czynności, które mógłby wykonywać asystent detektywa.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt był umieszczony na stronie podmiotowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Projekt został uzgodniony z Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobistych.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego

Przewiduje się, że w świetle zaproponowanych zmian wejście w życie projektowanej regulacji nie spowoduje zmniejszenia wpływów do budżetu państwa i samorządu terytorialnego.

Analiza wpływu proponowanej regulacji prawnej przewiduje, że zastąpienie egzaminów-organizowanych przez komendantów wojewódzkich Policji egzaminem centralnym-organizowanym przez Komendanta Głównego Policji, przysporzy Policji i MSWiA oszczędności.

Obecnie komendy wojewódzkie (Stołeczna) Policji organizują średnio w ciągu roku, łącznie 34 egzaminy (zgodnie z art. 30 ustawy). Do egzaminu przystępuje od 1 do kilkunastu osób. Wprawdzie koszty pokrywane są z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminów, ale w sytuacji, gdy do egzaminu przystępuje 1 lub 2 osoby, a zdarza się to często, obciążenie finansowe i organizacyjne dla komend wojewódzkich Policji jest znaczne.

W ocenie osób odpowiedzialnych za organizację egzaminów, dotychczasowy sposób przeprowadzania egzaminów jest nieekonomiczny, głównie z powodu konieczności organizowania egzaminu nawet dla 1 osoby. Organizacja egzaminu jest dużym przedsięwzięciem, angażującym nie tylko osoby ze składu komisji egzaminacyjnej, ale także pracowników Policji z administracji, logistyki i finansów. W konsekwencji zaangażowany jest „sztab” osób często dla jednej czy kilku osób przystępujących do egzaminu.

W 2008 r. komendanci wojewódzcy (Stołeczny) Policji zorganizowali **25** egzaminów do których przystąpiło 70 osób ubiegających się o licencję detektywa.

Z tytułu opłat egzaminacyjnych wpłynęła łącznie kwota **102.097,63 zł.**

wynagrodzenia członków komisji - **46.314,95 zł,**

koszty materiałów biurowych i przesyłek – **1.549, 20 zł,**

koszty delegacji – przyjęto kwotę – **22.500,00 zł.**

Nie jest możliwe jednoznaczne określenie kosztów delegacji służbowych przedstawicieli Komendanta Głównego Policji, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Szkół Policji czy Ministra Edukacji. Związane jest to z faktem, że w celu obniżenia kosztów delegacji przedstawiciele Komendanta Głównego Policji oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji często łączyli inne wyjazdy służbowe z uczestnictwem w komisjach egzaminacyjnych np. z kontrolami przedsiębiorców wykonujących koncesjonowaną działalność gospodarczą. (W przypadku przedstawiciela Ministra SWiA koszty delegacji na egzamin wyniosły ok. 5550 zł). Odnośnie przedstawiciela Szkoły Policji, należy wskazać, że w egzaminach brali udział w zależności od województwa przedstawiciele szkół z Legionowa, Szczytna lub Piły. Natomiast przedstawiciel Ministra Edukacji był albo delegowany z Warszawy (do 3 komend wojewódzkich Policji) albo z właściwego miejscowo kuratorium. Dla przedmiotowych wyliczeń przyjęto założenie, że niższe koszty delegacji przedstawiciela szkoły Policji rekompensują koszty delegacji przedstawiciela Ministra Edukacji, którego koszty delegacji dotyczą egzaminów organizowanych przez trzech komendantów wojewódzkich Policji.

W związku z powyższym przyjęto średni koszt delegacji na ok. 300 zł. Obejmuje on przejazd i nocleg oraz diety. Miejscowość, w której odbywa się egzamin (np. Szczecin, Rzeszów, Wrocław...), rozkład jazdy pociągów i godziny rozpoczęcia egzaminów powodują konieczność przyjazdu delegowanych do składu komisji egzaminacyjnej w dniu poprzedzającym egzamin, co z kolei wymusza korzystanie z noclegu. Przyjęto korzystanie z (tańszej) resortowej bazy noclegowej, a dopiero w przypadku jej braku – korzystanie z miejskiej bazy hotelowej.

Na szacunkową kwotę 300 zł składa się:

- nocleg (średnia cena w hotelu – 150 – 220 zł, w bazie resortowej spraw wewnętrznych – 50 – 170 zł),
- bilet (PKP lub PKS)– cena zależy od odległości, ewentualnych przesiadek oraz rodzaju środka komunikacji i mieści się w przedziale 30 – 120 zł,
- dieta (od 8 – 12 godzin – 11,50 zł, powyżej 12 godzin – 23 zł)
- ryczałt za przejazd w mieście (2x 4,60 zł – 9,20 zł)

Z uwagi na zorganizowanie w 2008 r. **25 egzaminów** koszty delegacji służbowych przedstawicieli: Komendanta Głównego Policji, szkoły Policji, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji stanowiły kwotę 22.500,00 zł.

W 2008 r. wpływ do budżetu wyniósł: 102.097, 63 zł – 46.314,95 zł – 1.549,20 zł = 54.233,48 zł. Koszty delegacji, które pokryły organy delegujące przedstawicieli to kwota szacunkowa 22.500,00 zł, zatem dochód wyniósł **31.733, 48 zł**.

Odnośnie planowanych egzaminów centralnych jako podstawę wyliczenia przyjęto przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej, w II kwartale 2009 r., które zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 sierpnia 2009 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2009 r. (M.P. Nr 52, poz. 747) wynosiło **3.081,48 zł**. Zatem, każdy egzaminowany wnosząc opłatę za egzamin w wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia musiałby zapłacić **1540,74 zł**. Jeżeli do egzaminu przystąpi 17, to będzie on trwał 2 dni (przy ośmiogodzinnym dniu pracy i założeniu, że osoba egzaminowana musi tego samego dnia przystąpić do egzaminu pisemnego i ustnego).

Przewidywane wynagrodzenie dla przewodniczącego komisji wynosi 3% ww. wynagrodzenia za godzinę pracy, a więc **92,40 zł**. Natomiast wynagrodzenie dla każdego z członków komisji wynosi 2% wynagrodzenia, o którym wyżej mowa, za godzinę pracy, co wynosi **61,60 zł**.

Planowane wynagrodzenie dla każdego z członków zespołu przygotowującego pytania i zadania egzaminacyjne wynosi 5% wskazanego wyżej wynagrodzenia za przygotowany zestaw pytań i zadań na każdy dzień egzaminu i wynosi- **154,07 zł**.

Przedstawione wyliczenie zakłada zorganizowanie egzaminu w CSP w Legionowie. Gdyby jednak egzamin organizowany był w Warszawie, koszt jego organizacji byłby niższy o koszt biletów (PKS, PKP lub przewoźników prywatnych).

Wynagrodzenie

Wynagrodzenie przewodniczącego komisji 739,20zł/dzień x 2 dni = 1478,40

Wynagrodzenie członka komisji 492.80/dzień x 2 dni = 985.60 (dla 5 członków : 4.928zł)

Wynagrodzenie zespołu 154,07 x 2 zestawy = 308,14 (dla 3 członków zespołu = 924,42)

Razem wynagrodzenia:

za jeden dwudniowy egzamin - 7.330,82 zł

za 4 dwudniowe egzaminy - **29.323,28**

Koszty techniczne

Koszty przesyłek poleconych do osób zdających 5,50x17 =93,50 zł

Koszty przesyłek poleconych do członków komisji 5,50x4=22 zł

Materiały piśmiennicze, biurowe ok. 300zł

Bilet do i z Legionowa 9 zł (4,50 x 2) x 6 osób = 54 zł x 2 dni = 108zł

(przyjęto najniższą cenę biletu, mając do wyboru kilka możliwości dojazdu)

Razem koszty techniczne egzaminu:

za jeden dwudniowy egzamin - 523,50 zł

za 4 dwudniowe egzaminy - **2.094 zł**

Koszty egzaminu

Łączny koszt egzaminu:

za jeden dwudniowy egzamin 7.854,32 zł

za 4 egzaminy dwudniowe - **31.417,28 zł**

Wpływ

Wpływ z opłat za egzaminy:

za jeden dwudniowy egzamin - 26.192,58 zł

za 4 egzaminy dwudniowe - **104.770, 32 zł**

Przewidywany dochód

przy jednym egzaminie: - 18.338,26 zł
przy 4 egzaminach - 73 353,52 zł

Reasumując, kalkulacja finansowa 4 dwudniowych egzaminów dla **68 osób** przedstawia się następująco:

Wpływ z opłat za egzaminy:	104.770, 32 zł
Łączny koszt egzaminów:	31.417,28 zł
Uzyskany dochód:	<u>73 353,52 zł</u>

Dla pełnego porównania wpływu z opłat za egzaminy, kosztów egzaminów i dochodu (planowanych) z egzaminów organizowanych na nowych warunkach z egzaminami przeprowadzonymi w 2008 r., należałoby przyjąć dla obliczeń tę samą liczbę osób przystępujących do egzaminów, tj. 70 osób (tyle osób zdawało w porównywanym 2008 r.). Z tego względu przy założeniu, że do egzaminu dwudniowego będzie przystępowało 35 osób, dla obliczeń porównawczych jednego dnia egzaminu należałoby przyjąć wpływy i koszty obliczone dla średniej – 17,5.

W związku z powyższym kalkulacja finansowa 4 dwudniowych egzaminów dla **70 osób** przedstawia się następująco:

Wpływ z opłat za egzaminy:	107.851, 80 zł
Łączny koszt egzaminów:	31.417,28 zł
Uzyskany dochód:	<u>76 434,52 zł</u>

Należy mieć jednak na uwadze fakt, iż precyzyjne określenie czasu trwania egzaminu nie jest możliwe, w związku z czym, dla celów szacunkowych przyjęto ośmiogodzinny dzień pracy komisji egzaminacyjnej. Może się jednak okazać, że egzamin nie będzie trwał zakładanych 8 godzin lecz znacznie krócej. Wynika to ze zmiany zasad przeprowadzania egzaminu. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami egzamin rozpoczyna się od części pisemnej i niezależnie od uzyskanego wyniku zdający przystępuje do części ustnej. Natomiast projekt nowelizacji ustawy nie przewiduje możliwości przystąpienia przez zdającego do części ustnej bez zaliczenia z wynikiem pozytywnym części pisemnej. Tym samym wynagrodzenie przewodniczącego i członków komisji egzaminacyjnej może być niższe od zakładanego w powyższych wyliczeniach, gdyż uzależnione jest od czasu trwania egzaminu.

Oczywiście przedstawione dane liczbowe mają charakter szacunkowy i mogą ulec zmianie. Niemniej jednak, przedstawione wyliczenia wskazują (niezależnie od ilości osób zdających egzamin jak i wysokości średniego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej), zwiększenie wpływów do budżetu państwa.

Koszty związane z prowadzeniem egzaminu centralnego nie będą obciążać budżetu państwa i nie będą stanowić podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki. Będą one pokrywane z części 42 – Sprawy wewnętrzne, dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Ustawa nie będzie miała znaczącego wpływu na rynek pracy, bowiem ilość przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie usług detektywistycznych w skali państwa jest niewielka (obecnie ok. 300 przedsiębiorców, natomiast liczba detektywów nie przekracza 500).

Uchylenie przesłanki uniemożliwiającej ubieganie się o licencję detektywa osób zwolnionych dyscyplinarnie z Policji, Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Biura Ochrony Rządu, wojska, prokuratury, sądu lub innego urzędu administracji publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w ciągu ostatnich 5 lat, nie będzie miało wpływu na rynek pracy. Nie były prowadzone statystyki wg kryteriów niespełnienia wymogów do ubiegania się o licencję, o których mowa w art. 29 ustawy, jednak w przypadku Rzeczypospolitej Polskiej głównym powodem nie uzyskania licencji był negatywny wynik egzaminu (z innych państw członkowskich UE – brak było wystąpień o uznanie kwalifikacji lub przystępujących do egzaminu).

W przypadku gdy osoba, która została zwolniona dyscyplinarnie uzyska licencję, nie będzie to miało wpływu na konkurencyjność, nie można też na tej podstawie przewidywać, że miałyby to wpływ na jakość usług detektywistycznych.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorców, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Ustawa nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorców, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Ustawa nie będzie miała wpływu na rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na bezpieczeństwo publiczne

Projektowana regulacji nie będzie miała wpływu na bezpieczeństwo publiczne, ponieważ zasady wykonywania działalności w zakresie usług detektywistycznych nie ulegają zmianie.

8. Wstępna ocena o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Ustawa nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.